

Paide ja Türi Põllumeeste Seltside

II. ühise

Põllutöö, käsitöö ja tööstuse

Näituse eeskawa.

Paides, augusti-kuu 9., 10. ja 11. päeval 1913.

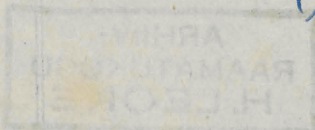
ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

W. Ehrenpreis'i trükk, Tallinnas.

ENSV TA Fr. B. Krouzveidi nim
Kirjandusmuuseumi.

Arhiivraamatukogu

1959:2394

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

Üleüldised määrused.

§ 1. Paide ja Türi Põllumeeste Seltside poolt toimepandaval näitusel on otstarbekas põllutöö, hobuse ja karjakasvatuse, piimatalituse, aiatöö, metsakasvatuse, mesilastepidamise, käsitöö, tööstuse, rahwa-hariduse, toitmise ja tervishoiu edendus.

T ä h e n d u s I. Näituse aja jooksul tehakse näitusele toodud masinate ja riistadega proovisi, antakse asjatundjate poolt näitlike juhatusi ja peetakse õpetlike kõnesid.

T ä h e n d u s II. Näitusele väljapandud loomade ja asjade headuse järele antakse näitajatele auhindasi. Auhindadeks on Põllumeeste Seltside eneste poolt, riigi-asutustelt ja teistelt seltsidelt hull kuld, hõbe ja brons aurahasi, kaunistatud kiitusekirju, väärtasju ja fularaha.

§ 2. Näitus peetakse Paides Tariuse pärijate aias, ja on waatajatele avatud: reedel 9. augustil kell 12 lõun. kuni kella 8 õhtu. Laupäeval, 10. aug. kella 10 hom. kuni kella 8 õhtu, ja pühapäeval 11. aug. kella 9 hom. kuni kella 9 õhtu.

§ 3. Näitusele pääsetähe hinnad on: reedel 30 kop., laupäeval 30 kop. ja pühapäeval 20 kop.; nimeline pääsetäht terve näituse aja peale 1 rubla.

T ä h e n d u s I. Priipääsetähe terve näituse aja peale saavad loomade ja asjade näitajad, ja kogu väljapanijate loomade talitajad.

T ä h e n d u s II. Koolilapsed, kes kooliõpetajate saatel näitust vaatamas käivad, maksavad pääsetähtede eest reedel ja laupäeval 15 kop.

Tä h e n d u s III. Seltfiliitmed, kes käesolewa aasta eest liikmemaksu on ära maksnud, pääsewad liikmekaarditega näitusele.

§ 4. Et näitusele toodavatest loomadest ja asjadest näituse ajaks nimekirja ehk katalogi trükkida ja näituse ruumisid tarwilikult ära seada wõiks, palutakse kõiki näitusele toodawaid loomi ja asju 7 päewa enne näituse algust s. o. kuni 2 augustini üles anda. Hiljemalt üles antud loomad ja asjad wõetakse küll wastu, kuid wõiwad näituse nimekirjast välja ja auhinnast ilma jääda.

§ 5. Loomade ja asjade ülesandmiseks on ülesandmiselehed trükitud, kuhu küsimiste peale täielikud kostused tulewad kirjutada. Ülesandmise leht nr. 1 tuleb augusti-kuu 2 päewaks s. a. Paide Türi näituse toimekonna kätte Paide jaata, nr. 2 aga nendesamade kostustega näituse platsil loomade ja asjade näitusel wastuwõtmise juures ette näidata.

Tä h e n d u s I. Kes oma loomi ehk asju näitusel soowib müüa, peab seda ülesandmise-lehele üles tähendada lastma ehk näitusetoimekonnale aegjaste teatama.

Tä h e n d u s II. Rangaste näitajad palutakse oma kangaid nii pikaks kududa, et nad näitusel $\frac{1}{2}$ küünra osa proowiks ära anda wõikswad. Auhinna saajad on kohustatud oma kangastest $\frac{1}{2}$ küünart näitusetoimekonnale proowiks ära andma, mille eest neile õiglaselt tasu maksetakse.

§ 6. Ülesandmisi wõtawad wastu ja annawad näituse üle lähemat seletust:

Paides: Põllumeeste Seltfi
Eestseisus.

Raubatarwitajate Üh. „Iwa“.

Veterinär-welsker A. Tobro.

Hra J. Molnif, S. Alia uul.

„ J. Mamberg, Rüütli uul.

„ J. Sieberg, Johanssoni
kaupl.

„ J. Gustel, Renteis.

„ J. Mäematt, „Idus“

„ A. Treufeltdt, „Ühenduses“.

Türis: Põllumeeste Seltfi
Eestseisus.

Türi Tarwitajate Ühisus.

Hra M. Weimer.

Hra J. Eßenthal.

Retlas: hra J. Tammann ja
hra S. Eßenthal.

Ullikul: hra J. Nurf.

Taikes: hra J. Kotfar.

Põikwal: hra J. Leberecht

ja hra J. Riis.

Laupal: kooliõp. J. Otkas ja
hra Otto Gutmann.

Jändjal: hra Raru.

Taraweres: hra Ed. Schif-
fer.

Änaris: kooliõp. hra Lott.

Lokotal: pr. S. Waarmann.

Säreweres: hra R. Rum-
woldt.

Rael: kohaomanik hra Gustel.

Rumbil: hra J. Sawi.

Räruš: proua Lindemann ja
hra G. Otfing.

Wahastus: kirjutaja hra
Mirnow ja
mõisarentnik hra Ostrow.

Löölas: hra J. Schwelmann.

Wäätsal: hra M. Wäli.

Rirnas: kooliõp. Roosmann
ja kohaomanik Jacobson.

Hermetis: hra Aug. Parun.

Tallinnas: hr. J. Reinthal
„Tallinna Teataja“ toim.

Agron. Allmann Põllumeeste
Reffeltsis.

Hra S. Rosenthal, Riesen-
kampfi uul. nr. 12.

Wõhmas: Pilliswewere Ma-
janduse Ühisus.

Suure-Jaanis: wärwija
Tomson.

Wastemõisas: hra S. So-
hanson.

Pillistweweres: Piimatalituse
Ühisus.

Põltsamaal: J. Wasfari
raamatukauplus ja wen.
Jürmann.

Wiljandis: Leokese rmtk. ja

W. E. Põllumeeste Seltsi kau-
banduse osafond.

Purdis: kohaom. J. Tõugu ja
hra J. Wiita.

Annas: kõster Urakas.

Peetris: Raubatarw. Ühisus.

Esnaal: kooliõp. Paggi ja
kirjutaja J. Kätk.

Koigis: kirjutaja Sahk.

Koeruš: Raubatarw. Ühisus
ja kaupmees Strömberg.

Pikeweres: kooliõp. J. Sõs-
ter ja kaupmees Weber.

Wäinjärwes: kirjut. Pustar.

Järwa-Jaanis: Raubat
Ühisus ja Reinardt Loren-
zoni raamatuk.

Rufsemal: kirjutaja Nõmm.

Rakkes: wenn. Kalmu kaupl.

Liigwallas: kirjut. Murakas.

Umblass: kõster hra Preis-
berg ja Raubatarwitajate
Ühisus.

Rägaweres: kohaom. M.
Lilleorg.

Lehtses: kohaom. Soosern ja
kaupm. D. Hinzenberg.

Rakweweres: N. Erna rmtk.;
hra A. Lipping ja
Raubatarwit. Ühisus

Tapal: hra A. Kleismann.

Einmannis: kirjutaja hra
T. Lipsal.

Koosnaal: kooliõp. Greenberg.

Wõhmutas: kirjut. Metting.

Wirul: kaupm. Priuli.

Palus: J. Lenz.

Sargweweres: A. Pertmann.

Järwa-Madisel: kõster
A. Treude.

Alibus: wallakirj. Reinwaldt.

Simunas: hra E. Peterson.

Weikes-Maarjas: J. Poort
ja J. Blumfeldt.

Porkunis: J. Elker.

Loomade ja asjade näitusele vastuvõtmine ja väljapanemine.

§ 7. Näitusele toodavate loomade ja asjade vastuvõtmine näituse ruumides kestab 8. augustil kella 3 p l. kuni kell 8 õhtu ja 9. augustil kella 6. kuni 11-ni hom. Loomade ja asjade vastuvõtmise juures antakse kviitung, mille ettenäitamisel loomad ja asjad pärast näituse lõppu kätte antakse.

Täheendus I. Näitusele toodavate loomade ja asjade väärtnus peab vastuvõtmise juures lõpulistult üles antama, ega ei või näituse ajal kõrgendatud saada.

Täheendus II. Näisikirjad, joonistused, plaanid ja eelarved, mida auhindamiseks näitusele toodakse, tulevad 10 päeva enne näituse avamist näituse toimetonna kätte saata.

§ 8. Näitusele toodavate loomade ja asjade eest võetakse järgmisel viisil seisuraha:

1. Hobuse ja varfaga mära eest 50 kop.
2. Karilooma eest 30 "
3. Latri ruumi eest, kui seal üks ehk mitu väiksemad looma sees on 30 "
4. Põllutöö-riistade, masinate, maaparanduse abinõude, käsi- ja vabrikute tööde, metsakasvatuse, toorete põllu- ja aia- ning loomapidamise saaduste j. n. e. eest:

I. Kui asi ehk asjade kogu viis ruutjalga ehk vähem ruumi tarvitab, numbri pealt 10 kop.

II. Kui asi ehk asjade kogu enam kui viis ruutjalga ruumi tarvitab — iga ruutjala pealt:

a) kuuride all 3 kop.

b) lahtisel platstil 1 "

Deenemate käsi- ja vabrikute tööde, toiduainete, põllu, aia- ning loomapidamise saaduste j. n. e. eest:

I. Kui asi, ehk asjade kogu ühe ruutjala ehk vähem ruumi tarvitab num bri pealt kuuris 10 kop.

II. Kui asi, ehk asjade kogu enam kui üks ruutjalga ruumi tarvitab iga ruutjala pealt 3 kop.

Täheendus I. Tõotavate rehepeksumasinate eest ei võeta seisuraha mitte üle 5 rubla.

T ä h e n d u s II. Iseäralikkude toodete eest võib näituse toimefond seisuraha alandada ehk ka suutu maha jätta, niisama ka suuremate kogude juures.

§ 9. Näitusele toodavate suuremate asjade ülesseadmine ja selleks tarvilikud eeltööd peavad näituse toimefondi juhatusel mõõda näitajate eneste kulu ja tööjõuga aegsasti korda saadetama. Asju ja loomi, mis näitusele ei kõlba, võib näituse toimefond vastu võimata jätta ja igal ajal näitusest ära saata.

T ä h e n d u s I. Igal üksikule asjale palutakse sedel külge panna (naisterahva käsitöödele oleks soovitatav walgest riidest), kuhu peale tuleks tähendada 1) asja nimi; 2) väärtus, kui müüdam — müügi hind; 3) näitaja nimi ja elukoht.

T ä h e n d u s II. Väljaveo- või ja muud müügi tarvis saadused palutakse tarvilikult fiskepakkimisel näitusele tuua, nagu nad müügile saadetakse.

T ä h e n d u s III. Ürimehed kes soovivad oma asjade juurde äri nime üles panna, peavad seda administratsiooni nõudmisel Wene ja Eesti keeles tegema.

§ 10. Näitusele toodavate loomadele ja asjadele palutakse, kui võimalik, lühikest kirjeldust ehk seletust juurde lisada, et waatajatel võimalik oleks välja pandud asju lähemalt tundma õppida. Iseäranis oleks soovitatav juurde lisada:

a) põllu- ja aiatöö saadustel — teatud maa iseloomu, väetamise ja harimise viisi kohta.

b) loomadele — teated vanaduse, tõu esiivanemate ja järeltulijate kohta, tarvitatud toidu määrad, kulu- ja tuluarwed: lehmadele peale selle veel — proovilüpsid, tabelid, aastased piimaanni ja rasva protsendi määrad.

c) käsitöödele — joonistused, mudelid, eeskirjad, teated valmistamise viisi, tarvitatud materjali väärtuse ja valmistamiseks ära kulunud aja kohta.

T ä h e n d u s e d: Ühinnasaamiseks peab näitusele kõige vähemalt toodama.

a) põllu saadusi: Viljaseemet $\frac{1}{2}$ wakka, heina seemet 1 nael, linu 10 naela.

b) aia ja metsa saadusi: keedu wilja, wiljapuu-, ja metsapuu seemet 1 nael, wilja ja metsapuu taimi igast tõust 10 tükki, toorest puuwilja 3 toopi.

c) loomapidamise saadusi: piima koort ja võid 10 naela, rasva 4 naela, mune 20 tükki, sulgi 1 nael, waha 3 naela, mett 5 naela.

d) muid toidu aineid: 1) põllutöö tehnika toodeid — jahu, tangu ja tärklist 10 naela: kohwi ja teed 1 nael; 2) puuwiija jooksi 1 toop; 3) kuiwatud puuwiija 1 nael; 4) feediseid pool toopi.

Näituse kord.

§ 11. Näitust korraldab ja juhatab näituse toimekond. Teateid ja juhatusi näituse korra, näitusele toodud loomade ja asjade, auhinna-andmise põhjuste ja muu kohta saab igalüks näituse-talitusest ehk büroost, kus seks walitud näituse-toimekonna liikmed terwel näituse kestusel wahet pidamata walmamas on.

§ 12. Raebtused näitusesse puutuwate asjade üle tulewad 24 tunni jooksil kirjastult näitusetoimekonnale sisse anda, näituse awamisest arwates.

T ä h e n d u s. Wastuwaidlemisi auhinna-mõistmise asjus võib ainult kolm tundi peale auhin-dade üles seadimist sisse anda.

§ 13. Asjade ja loomade kinnitamine sünnib omaniku soowi järele tema enese kulul.

§ 14. Näituse asjade wigastamise ehk muu kahju eest, mis ilma näitusetoimekonna awaliku süüta on juhtunud, ei wastuta näituse juhatus mitte.

§ 15. Loomade sõõtmise ja talitamise eest peawad näitajad ise hoolt kandma. Loomade puhastamine ja asemete korraldamine peab iga päew enne näitusewamist sündima. Loomade ettetoomise ajal peab iga loomatalitaja oma loomade juures olema ja nõudmise järel looma ette tooma, kinnitama ja jooksetama.

§ 16. Loomade talitajad ja asjade järelewaatajades, kes saadud priipääsetähe teisele edasi annawad, seatud ajal loomade ehk asjade juures ei ole, loomi ette ei too ehk muid näitusetoimekonna seadimisi ei täida — kaotawad priipääsetähe ja peawad peale selle näituse heaks 1 rubla maksma, kuna täitmata jäänud toimetused nende kulul teiste läbi ära teha lastakse. Kes antud priipääsetähe ära kaotab, see peab enesele maksulise pääsetähe muretsema.

§ 17. Põllutöö-riistade ja masinate näitajat ehk nende asemikud on kohustatud näitusetoimekonna seadmise järele teatatud aegadel näidatavate masinate ja riistadega proovi tegema ja nende üle vaatajatele seletust andma.

§ 18. Näitusetele toodud loomi ja asju võib näituse toimekonna lubaga jaoskonna juhatuse korraldusel üksikult, kaupluse wiisil ehk enam pakumise teel müüa. Müümisel maksetakse näituse heaks:

- a) üksikult müüdud saadud hinnast:
 - 1) Põllutöö-riistade ja masinate pealt . . . $\frac{1}{2}$ protsenti
 - 2) muu asjade ja loomade pealt . . . 2 "
- b) enampakumise teel müües saadud hinnast kõigi asjade ja loomade pealt . . . 2 "
- c) kaupluse wiisil müües asjade läbimüügi summast 2 protsenti.

Rui aga läbimüügi summad võimalik ei ole välja arvata, siis näituse toimekonna määrust mööda. Jookide ja toitude müümine näituselplatstil ja ruumides otsekoheseks tarvitamiseks on keelatud. Kes jalaja ehk ilma näitusetoimekonna lubata müüb, maksab näituse heaks 10 protsenti oma näidatavate asjade ehk loomade üles antud väärtusest.

§ 19. Näitusetele toodud loomad ja asjad jäävad oma koha peale kuni 11. augustini kella 9 õhtu ning neid peab peale näituse lõppu 24 tunni aja sees näituselplatstil ja ruumidest ära wiima. Peale seda tähtaega lasseb näitusetoimekond ärawiimata asjad näitaja kulul ära koristada ja üks kuu aega alal hoida. Asjad, mis ühe kuu jooksul peale näituse lõppu ära wiidud ei ole, müüdaks näitusetoimekonna poolt seltside kasuks ära, kui omanikuga teistwiisi kokku lepitud ei ole.

§ 20. Lühindade väljajägamine sünnib wiimasel näituse päeval auhinnamõistjate protokollide põhjal.

S a h e n d u s: Lühinnad, mis näituse wiimasel päeval kätte saamata jäänud, antakse peale näitust Vaide Põllumeeste Seltsi eestseisuse poolt välja.

Näituse jaoskonnad.

I. Põllupidamine.

a) T a l u s i s s e s e a d.

1) Suueplaanid, elumajade, rehede, wilja-kuiwatuste, kuuride, küünide ja aitude plaanid, joonistused, mudelid ja ehituse eelarwed.

- 2) Maa jaotused põlluks, heinamaaks, karjamaaks, metsaks.
- 3) Salu töökorraldus: töötegemise viisid, tööjaotused, teenijate eluford, palga-määrad, teenistuse lepingud jne.
- 4) Põllumajandusline arve pidamine: põllu, karja, teenijate ja muud arved.

b) Maaparandus.

- 1) Maaparanduse eelnõud, eelarved, tööplaanid.
- 2) Maaparanduse abinõud: a) maamõõtmise weeloodimise, maakuivatamise ja niisutamise riistad, truubitamise torud; b) kunstfõnnikud, gips, kompostid jne.
- 3) Maaparandamise ja väetamise katsete tagajärjed: maaproovid — väljalõiked maast ühes wilja ja heinaga.

c) Põlluharimine ja saadused

- 1) Põlluharimise viisid, külwikorrad ehk wilja waheldused.
- 2) Wiljataimed: rukid, nisud, odrad, kaerad, oad, erned, tatrad ja muud.
- 3) Kartulid.
- 4) Loomatoidu taimed ja nende seemned: ristikheinad, timothein, iga sugu segaheinad fordi wiisi, wikid, peluskid jne.
- 5) Rii-taimed ja nende seemned: linad, kanepid jne.

d) Seemne kasvatatus ja katsed.

- 1) Sga sugu wilja seemned, loomatoidu, juurewilja jne. seemned kiuda sortide wiisi, idanemise jõudu ja puhtust protsentsides ära näidates.
- 2) Katsed oma kasvatud, kui ka wäljast sisseweetud kindla seemne sortidega ühes maapõhja, harimise ja väetamise kirjeldusega.

e) Juurewilja kasvatatus.

- 1) Looma toidu juured: peedid, naerid, porgandid jne. fordi wiisi.
- 2) Juurewilja väetuse viisid, ühes maapõhja kirjeldusega.
- 3) Juurewilja külvamise ja harimise riistad.

g) Põllutaimi häwitawate sõõdikute wastuwõitlemine.

II. Karjafasvatus.

a) Loomad ükssikult ja kogudes:

pullid, lehmad, mullikad, wafikad:

1) Eesti maadõugu. 2) Angleri puhast werd. 3) Uyrschire puhast werd. 4) Muud puhtad tõud. 5) Segawerd.

Tähendus I. Roguks arvatakse suurpõllu-pidajatel vähemalt 6, väikepõllupidajatele 3 looma ühest tõuust mitmes wanaduses.

Tähendus II. Soovitakse, et iseäranis Eesti maadõugu ja piima loomi näitusele toodaks. Nendele antakse kõrgemad auhinnad.

b) Karjapidamise korraldus.

1) Lauda plaanid ja sissead. 2) Toitmine: toidu ainete toite võim ja kokkusead, söötmise kord ja riistad (sõimed, künad). 3) Terwishoid.

c) Lammaste pidamine.

1) Willa lambad. 2) Liha lambad. 3) Lammaste pidamise korraldus. 4) Lammaste pidamise saadused, nende hoidmine ja müügile saatmine.

d) Seakasvatus.

1) Sead — tõugude järele. 2) Seakasvatuse korraldus. 3) Seakasvatuse saadused, nende hoidmine ja müügile toimetamine.

e) Sulgloomade pidamine.

1) Sulgloomad: kanad, haned, pardid, kalkunid ja muud.

2) Sulgloomade lauda plaanid ja sisseseaded, toitmine, toidu ainete toite võim ja kokkusead, söötmise kord ja riistad.

3) Sulgloomade terwishoid.

4) Sulgloomade pidamise saadused, nende hoidmine ja müügile saatmine.

III. Piimatalitus.

a) Piimatalituse saadused.

- 1) Piim: a) rõõskpiim, hapupiim, kohupiim ehk paks-piim, b) rõõskfloor, hapukoore.
- 2) Või: a) hapukoore või, b) keedetud koore ehk Pariisi või, c) rõõsakoore või.
- 3) Juust: a) kõva juust, b) pehme juust.
- 4) Muud saadused.

b) Piimatalituse korraldus.

- 1) Piimatalituse sisseead: kirjeldused, plaanid, joonistused, mudelid, kulu- ja tulu-arved.
- 2) Piimatalituse riistad: lüpsfi-, kurnamise-, wanutamise-, ehk hapendamise nõuud, koorelahutajad, võitegemise masinad jne.
- 3) Lüpsmine: lüpsmise viisid ja lüpsfi korrad, lüpsja puh-tus, lehma udara pesemine ja kuivatamine, hea lüpsfi mõju piima kohta.
- 4) Piimatalituse saaduste hoidmine ja müügile saatmine.

IV. Aiatöö ja mesilaste pidamine.

a) Aiatöö.

- 1) Maaharimine ja väetamine. 2) külimine ja istutamine.
- 3) kastmine muldamine, kirkumine ehk puhastamine. 4) aiatöö-riistad. 5) aia plaanid.

b) Aia saadused.

- 1) Viljapuude seemned, taimed ja wili: õunad, ploomid, kirsiid, murelid jne.
- 2) Marjapõõsad ja marjad. 3) Igasugu keeduwili. 4) Lil-led ja lilleseemned: toa ja aialilled, ilupuud.
- 5) Aia saaduste hoidmine ja müügile saatmine.

c) Aiataimi hääwitawate söödikute vastu wõitlemine.

d) Mesilaste pidamine.

- 1) Mesipuud ehk tarud, nende joonistused. 2) Tarbertis-

tad. 3) Mesilastepidamise saadused: mesi, waha, nende hoidmine, müügile saatmine.

V. Metsakaswatus.

- 1) Metsa külimise ja istutamise wiisid ning riistad.
- 2) Metsajapuude proowid, taimed ja seemned.
- 3) Metsatööstuse riistad ja saadused: laua ja laastulõikused, findlid, laastud, lauad jne.
- 4) Metsataimi häwitawate söödikute wastu wõitlemine.

VI. Hobusekaswatus.

a) Hobused üksikult ja kogudes.

- 1) Puhafterd: a) tööhobused, b) sõiduhobused;
- 2) Segawerd: a) tööhobused, b) sõiduhobused.

Täheendus: I. Koguks arwatakse suurpõllupidajatel 6, väikepõllupidajatel 3 hobust ühest tõuust mitmesuguses wanaduses; alla aastased warjad ei arwata kogu hulka.

Täheendus II. Soowitakse, et muude hulgas iseäranis Eestimaa tõugu hobuseid näitusele toodaks.

b) Hobuse kaswatuse korraldus.

- 1) Tallide plaanid ja sisseead.
- 2) Toitmine: toiduainete toitemõim, toidu kokkusead ja söötmise kord: — töö- ja sõidu-hobustel, sugutäkkudel, kandjatel märkele ja warjadel.
- 3) Termishoid.

VII. Põllutööriistad ja masinad.

- 1) Rästiriistad: adrad, äkled, rullid, labidad, wikatid, luisud, rehad, hangud, hargid jne.
- 2) Masinad: külwamise, rida-külwi, niitmise, õeldõitkamise, linapuhastamise, rehepeksu, tuulamise, sorteerimise ja muud põllutöö masinad.

VIII. Rahwa toitmine ja terwishoid.

1) Toidu ained. 2) Ruiwatud puuwili. 3) Puuwilja joogid, 4) Marja keedised. 5) Toidu ainete hoidmine ja toitumise valmistasamine. 6) Elumajade siseseaded, 7) Rahwa koolimajade plaanid ja õpeabinõud. 8) Sport ja kehakarastus. 9) Terwishoiu abinõud, arstiõud, puhtus ja terwishoiuline seisukord armustiku ülewaaetes.

IX. Kodune käsitöö.

- 1) Iga sugune meesterahwa käsitöö.
- 2) Iga sugu naesterahwa käsitöö.

X. Ühistegemus.

Auhinna mõistmise eeskirjad.

1. Auhinna mõistmist toimetavad näituse jaoškondade auhinna mõistjate komisjonid. Iga auhinna mõistjate komisjon walib oma liikmete keskest juhataja, kes, kui hääled lahku lähewad, nii et ühelgi arwamisel healeenamust ei ole, otsuse annab.
2. Auhinna mõistjad peawad tarwilikud põhjused üles tähendama, miks auhind on määratud. Rõõmõdetud otsused kirjutatakse jaoškonna hindamise raamatusse ja kinnitakse auhinna mõistjate allkirjadega.
3. Auhinna mõistjad wõiwad tarwilikul korral näituse juhatusel nõusolemisel wäljastpoolt asjatundjaid nõuandma kutsuda.
4. Auhinna mõistjad toimetavad hindamist oma arwamist mõõda: kaalumise, mõõtmise, katsumise, proovimise, waatamise, wõrdlemise waral jne. Loomade, asjade ülewäärtusel antakse eesõigus auhinna saamiseks neile, kellel täielikumad teated, kirjeldused ehk seletused juurde on lisatud. Suguloomadele nendest tõugudest, kes kodumaal edendamise kohasteks on tunnistatud, antakse kõrgemad auhinnad.

Tä h e n d u s : Rõrgemateks auhindadeks arva-
takse kuld- ja hõbe aurahad, väärtasjad ja sularaha.

5. Kui auhindamisel e f f i t u s on juhtunud, siis võib hindamist näituse juhatusel nõusolemisel uuesti toimetada. Muidu aga ei muudeta allakirjutatud hindamise otsusi mitte enam.
6. Auhinna mõistjad annavad neid auhindasid, mis nende jaoks-
konda määratud.
7. Auhindasid antakse ainult heade toodete eest, kui
head ei ole, jäävad ülearused auhinnad järele.
8. Auhinna mõistjad võivad teistest jaoksfondadest näituse juha-
tuse nõusolemisel wabaks saanud auhindasid oma jaokskonnale
jaada.
9. Teistel näitustel antud auhinnad ei ole hindamisel mitte
mööduandvad.
10. Loomad ehk asjad, mis lask aastat enne ühisel Paide ja
Türi näitusel auhinna saanud, võivad ainult siis auhinda
jaada, kui nemad paranenud ja kõrgema auhinna väärt on.
11. Auhindasid antakse loomade kasvatajatele ja saaduste wal-
mistajatele kui ka pidajatele, kõrgemaid auhindasid saavad
aga üksi kasvatajad ja walmistajad.
12. Auhindasid antakse loomade ja asjade eest isikutele. Auhindade
määramisel tuleb iseäralikka nõudmisi silmas pidada, mis
üksikute auhindade wäljaandmise kohta käiwad.
13. Üks näitaja võib mitu auhinda saada, kui tema mitmes
jaoskonnas asju ehk loomi on näitusele toonud. Kui kellegil
aga ühes jaoskonnas ehk selle alg-osalises mitmeid asju ehk
loomi on, siis võib tema heade toodete eest iseäralise kog u
a u h i n n a saada.
14. Loomad ja asjad ei tule mitte auhinna mõistmise alla ja
mõistetud auhind jääb wäljaandmata, kui awalikuks tuleb, et
näitaja tähtsajad teated meelega walesti üles on
a n n u d.
15. Auhindadele antakse Seltside esimeeste ja kirjatoimetajate ehk
nende asemikute poolt allakirjutatud ja Seltside pitsatiga
märgitud tunnistused kaasa.

Tä h e n d u s: Kuld aurahade kohta antakse ainult tunnistus; tahab auhinna omanik kuld auraha saada, siis peab tema selle hinna välja maksma.

16. Kes asju ehk loomi auhinna saamiseks väljapannud, ei või mitte selles jaostruknas auhinna mõistjaks olla, milles tema asjad mõistlevad.
17. Auhinna mõistjate komisjonid algavad oma tegevust näituse esimesel päeval. On soovitatav, et nad oma tööd seltsamal päeval lõpetaksivad. Laupäeva õhtul, kui auhinna mõistmine arvatawasti lõigis jaostruknades täiesti lõpetatud on, palutakse kõik auhinna mõistjad protestide läbiwaatamiseks ühiseks koosolekuks kofku ühes näitusetoimekonnaga.